

Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Naročnina se plačuje vnaprej in stane letno Din 84.—, polletno Din 42.—, mesečno Din 7.—. Rokopisov ne vračamo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica šte. 23, telefon šte. 2552. Poštni predal 169. Čekovni račun šte. 15.420.

Leto III.

Ljubljana, 20. junija 1931.

Štev. 25.

Upliv posredništva na cene.

Dasiravno so že minili časi verižništva, se večina konsumentov, pa tudi trgovcev samih — mnogokrat utemeljeno — pritožuje, da večkratno posredovanje, tedaj večkratno prehajanje konsumnega blaga iz rok v roke zvišuje ceno.

Ta očitek je deloma resničen, in je še danes pri velikem delu trgovskega blaga res mnogo preveč posrednikov, ki bi prav lahko odpadli. V nekaterih slučajih pa je zmerno posredništvo med producentom in trgovcem (kot zadnjim posrednikom do konsumenta naravnost potrebno in se cena vsled tega ne samo ne podraži, marveč je celo neredko blago cenejše, kvaliteta boljša in pogoji ugodnejši.

Lahko rečemo, da se to nanaša na večino konsumnih predmetov, dasiravno obstoje izjeme, ki potrjujejo to pravilo.

Naj se s tem posredovanjem, t. j. z opisom poti, ki jo naredi blago predno pride v roke potrošnika, na kratko pobavimo, dasiravno je nemogoče za vse konsumno blago in za vse krajevne prilike določiti kako enotno merilo.

Če razdelimo konsumno blago v predmete male in industrijske proizvodnje, bi v prvo skupino spadali poleg poljskih pridekov zlasti tudi predmeti domače obrti. Industrijska produkcija pa se bavi s predelovanjem surovin v gotove izdelke v večjih množinah.

Navidezno je pot kmetijskih pridelkov do konsumenta podvržena večkratnemu vmesnemu posredovanju kakor predme-

ti industrijske izdelave, ker to blago često po sedemkrat in celo še večkrat menja lastnika, predno pride v roke konsumenta.

Da opišemo pot, ki jo v mnogih slučajih napravi kmetijsko blago: 1. producent; 2. nakupovalec, ki kupuje v manjših množinah v manjšem delokrogu; 3. velenakupovalec, kateremu oddajajo blago ti nakupovalci iz večjega okoliša; 4. veletrgovec, zlasti tam, kjer velenakupovalec nima lastne prodajne organizacije; 5. pride tudi od veletrgovca mnogokrat blago še v vmesne posredniške roke; 6. dobi šele blago trgovec, ki ga 7. odda potrošniku.

Seveda je tukaj mnogokrat dana možnost skrajšati te prehode celo na samo enkratno vmesno posredovanje, ki se izvrši na ta način, da kupi trgovec blago neposredno pri producentu in ga odda neposredno konsumentu. Mnogokrat pa je dana celo konsumentu samemu prilika, da nabavi svoje potrebščine neposredno pri producentu, zlasti pri kmetijskih pridelkih.

Na vsak način je pri takih kupčijah upravičeno na poti od producenta do konsumenta največ trikratno posredovanje, dasiravno se dá tudi to omejiti na samo enkratno. To posredovanje naj bi obsegalo kvečjemu ta posredništva: 1. nakupovanje, 2. veletrgovec in 3. trgovec.

Priznati moramo, da navadno pri tem posredovanju največkrat konsument dobi blago od zadnjega posrednika — trgovca — cenejše kot bi ga dobil nepo-

sredno pri producentu samem, zlasti če je ta oddaljen od njegovega bivališča. Nakupovanje na debelo je namreč — umevno — združeno z relativno manjšimi režijskimi stroški, cenejšo prevoznino in drugimi ugodnostmi, poleg tega pa se pri nakupu na debelo, ki se naša navadno na odkup celotnega pridelka, dosežejo veliko nižje cene. Že samo razlika v ceni, da ne omenjamo niti zvišanih stroškov pri nakupu v manjših količinah, često omogoča, da je blago, ki dospé po tem potu do konsumenta, največkrat mnogo cenejše kot bi ga on dobil pri producentu neposredno. Poleg tega pa obstoji še vedno vprašanje, če se zamore konsument založiti vsaj z delom svojih potrebščin za daljšo dobo vnaprej, neupoštevaje pri tem niti zamude časa in višjih stroškov, niti dejstva, da ima trgovec glede cen točnejše podatke, kakor tudi stvarnejšo presojo glede padanja in naraščanja cen.

Kadarkoli je trgovcu dana možnost, da nakupi blago neposredno pri producentu po nižji ceni in z manjšimi stroški, naj se te ugodnosti posluži šele po točni kalkulaciji. Natančna kalkulacija z upoštevanjem stroškov, zamude časa, pa tudi glede kvalitete blaga naj bo šele povod k odločitvi neposrednega nakupa.

Kakor je večkratno posredništvo trgovcu in konsumentu res mnogokrat na škodo, je vendarle v največ slučajih omejeno, pravilno trgovsko posredništvo obeima na korist, ker jima nudi navadno boljšo kvaliteto in zmanjšani riziko brez zamude časa ob skoraj vedno nižjih cenah.

Pot industrijskih izdelkov, kateri se mestoma popolnoma nezasluženo pripisuje manjše število posredništev, ker naj bi obsegalo kvečjemu le petkratno menjavo, t. j.: 1. industrija, 2. veletrgovina, 3. eventuelno posredništvo, 4. trgovec in 5. konsument, — je v resnici daljša, ker tu niso upoštevana posredništva za nakup surovin, ki često napravijo isto pot od producenta do tvornice kakor jo imajo poljski pridelki od kmeta do veletrgovca, včasih celo daljšo. Če ne upoštevamo raznih posrednih faz surovin, ker gre pri industrij-

skem blagu zopet za nov izdelek, je naj-običajnejša pot: 1. industrija, 2. veletrgovina, 3. nadrobna trgovina in 4. konsument. Pri mnogih industrijah pa, ki razpolagajo z lastno prodajno organizacijo, se proda industrijski izdelek neposredno trgovcu, kar je tudi v največ slučajih pravilno in potrebno. Vendar moramo ugotoviti, da običajno tudi pri takih neposrednih prodajah blago navadno ni nič cenejše kot pri veletržcu, kar je navidezno čudno, vendar pa lahkoumljivo.

Dočim mora tovarna z lastno prodajno organizacijo ob neposredni prodaji blaga trgovcu, kot edinemu posredniku med njo in konsumentom nositi visoke režijske stroške, ker gre samo za enovrstne predmete, vsled česar so ti stroški razmeroma zelo visoki, je pri veletržcu ta režija veliko manjša, in ob raznolikosti njegovih prodajnih predmetov skoraj izgine, ker se celotna prodajna režija razdeli na stotine vrst blaga. To dejstvo morajo seveda industrijci upoštevati in ga tudi upoštevajo. Zato dobi veletržec blago od industrijca vedno po nižji ceni in navadno tudi pod ugodnejšimi pogoji.

Seveda se ta opis nanaša samo na ono industrijo, ki se bavi s produkcijo predmetov vsakdanjega konsuma. Trgovec ve iz lastne prakse, da blago tvornice, ki imajo lastno prodajno organizacijo, navadno ni prav nič cenejše od onega, ki gre skozi roke veletrgovca. Dostikrat je tako blago celo dražje. Skoraj v vseh slučajih pa vam veletrgovec postreže z istim blagom po isti ali celo po nižji ceni kot tovarna sama, ker je režijski odstotek, ki odpade na blago, pri njem vedno nižji.

Kakor ne moremo zanikati dejstva, da vrši ravno veletrgovina važno posredniško službo v trgovini, moramo priznati, da je marsikatera industrija navezana na lastno prodajno organizacijo in prav tako trgovec upravičen in dolžan, da nabavi blago vedno tam, kjer mu nudijo kvaliteto po nižji ceni.

Vsega obsojanja pa je vredno hauziranje, ki se ga poslužujejo tudi nekatere tvornice, dasiravno je to z zakonom prepovedano. Številni slučaji jasno govoré,

da tako početje ni samo na škodo trgovca, marveč tudi največkrat na občutno škodo konsumenta samega.

Trgovec sam pa ima prosto pot ter ni

navezan samo na en dobavni vir. Trezna kalkulacija mu hitro pokaže, kje in kako bo postrežen najugodnejše in najcenejše.

Brez malih in srednjih?

Poročali smo že o osnovanju jugoslovansko-romunskega lesnega sindikata, ki se je ustanovil pretečeni teden na Dunaju z namenom regulirati cene na tržišču za mehki les. Novoustanovljeni sindikat »Union Bois« bo imel svoj sedež v Baslu in poseben evidenčni urad na Dunaju.

Pri ustanovitvi tega sindikata ne gre za kak kartel, marveč samo za regulacijo izvoza potom določitve enotnih cen, ki naj bi izključevala medsebojno konkurenco. Posamezni člani sindikata pa bi v vseh drugih vprašanjih ohranili popolno samostojnost. Kolikor poroča dunajski »Holzmarkt«, bodo cene za jugoslovanski les določene na nižji bazi kot za romunski in naj bi ta razlika v ceni znašala 25—100 Din pri kub. metru po vrsti in kvaliteti lesa, da bi na ta način naš lesni izvoz ne trpel vsled romunske konkurence.

Dalje se je v zvezi z ustanovitvijo sindikata govorilo o skorajšnji ustanovitvi jugoslovanskega lesnega kartela, v katerem bodo včlanjena vsa lesna podjetja, ki prihajajo za izvoz v poštev. Ta kartel bi se delil na tri skupine: 1. Gorski kotar in Lika, 2. Bosna in 3. Slovenija.

Dogovor sindikata naj bi bil obvezen v celoti za Bosno, ki ima ista tržišča kot Romunija. Gorski kotar in Lika bi imela neke posebne ugodnosti izven obvez sindikata. Sloveniji bi se prepustilo proste roke, zlasti glede dogovora z avstrijskimi izvozniki.

Kolikor doznavamo, se namerava sindikat razširiti še na priključitev Poljske, Finske in Litve.

Kakor običajno, se tudi ta nova formacija presoja samo iz lepe strani ter se od sindikata pričakujejo velike koristi. Nihče pa ne pokaže na slabe strani, ki na eni strani sindikatu branijo res uspešno delo, na drugi strani pa tudi ne na

posledice, ki utegnejo iz novega položaja nastati.

Naj se omejimo samo na dvojne glavnih nalog sindikata: na določanje cen in 2. na izključitev medsebojne konkurence.

Pričakovanje, da bi se zares s pridom zamogle določiti enotne cene — tudi po priključitvi Poljske, Finske in Litve — je naivno, ker vemo, da stoji temu na poti Rusija s svojimi konkurenčnimi cenami, pa tudi ostale skandinavske države. Sindikalne cene bodo tedaj držale le v tem primeru, če bodo konkurenčne ruskim. Upravičeno moramo dvomiti, da bi se spričo različnih razmer to posrečilo.

Glede izključitve medsebojne konkurence je zadeva približno ista. Tudi enotne cene, ki jo navidezno že samoposebi onemogočajo, niso edino sredstvo za dosseg tega namena; tisoč drugih možnosti, nič manj važnih kot cena sama, daje obema strankama uspešne pogoje za medsebojno konkurenco.

Omenjamo to samo mimogrede, ker nam prostor ne dopušča obširnejše razprave.

Važnejše za nas, zlasti za malo in srednjo lesno trgovino v Dravski banovini je podčrtavanje podatka, da je v jugoslovanskem lesnem kartelu združenih 75 odstotkov celokupne naše produkcije mehkega lesa.

Kolikor nam je znano, ne obstoji v Jugoslaviji noben lesni kartel. Še manj pa je res, da bi ta — že itak neobstoječi! — kartel obsegal 75 odstotkov celokupne produkcije mehkega lesa.

Dejstvo je, da se vršijo za ustanovitev lesnega kartela razgovori med nekaterimi lesnimi veleindustrijalci, **dejstvo je pa tudi, da se pri teh razgovorih ne upošteva niti najmanj koristi velike večine malih in srednjih lesnih trgovcev in producentov**, ki predstavljajo ne samo šte-

vilčno, temveč tudi po množini produkcije nadpolovično večino.

Če pogledamo samo v Slovenijo, je na področju ljubljanske Zbornice TOI vpisanih 45 lesnih industrij, nasproti pa jim stoji 1673 lesnih trgovcev s 1203 žagami (deloma vodnimi, deloma s parnim polnojarmenikom in poleg tega 26 producentov in izvoznikov lesnega oglja.

Če poleg tega upoštevamo tudi dejstvo, da se velika lesna industrija v največ slučajih bavi z eksploatacijo lastnih ali državnih in drugih veleposestniških gozdov, medtem ko imajo od male in srednje lesne trgovine korist tisoči manjših gozdnih lastnikov, je številčno razmerje še veliko izrazitejše kot 45:2902.

Ne gre nam za to, da bi kritizirali ustanovitev lesnega sindikata. Nasprotno: njegovo ustanovitev pozdravljamo ter želimo samo veliko uspehov; takih uspehov, katerih dobrote bo deležna tudi mala in srednja lesna trgovina.

Tudi ustanovitve državnega lesnega kartela ne kritiziramo, marveč ga smatramo za potrebnega, **v kolikor bodo njegovih dobrot deležni vsi lesni trgovci brez izjeme**, in ne samo ožji krog privilegirancev, ki bo gotovo poskušal tudi pri vladi doseči zase posebne pri-

vilegije na škodo neupoštevane in neorganizirane večine.

Brez sodelovanja večine naših lesnih sekcij — **brez ožjega sodelovanja!** — pri katerem se bodo upoštevale neokrnjeno vse pravice in koristi vseh lesnih trgovcev, nima nihče pravice, legitimirati se kot predstavnik naše lesne trgovine, ker nas dosedanje izkušnje na vseh gospodarskih poljih le prebridko učijo, da ni vse zlato, kar se sveti.

Lesne trgovce ponovno pozivamo, naj se aktivno udeležujejo delovanja svojih gremijskih lesnih sekcij ter potom njih zahtevajo, da se njihovi interesi vedno in povsod v zadostni meri upoštevajo, ker kaže dosedanja praksa pri raznih novejših gospodarskih ustanovah, da so njihovih dobrot deležni le nekateri, dasiravno se je vsakokrat predočevala potreba njih ustanovitve kot splošno-gospodarska potreba, od katere naj bi imeli koristi najširši sloji, posebno pa tisti, ki so podpore najbolj potrebni, tedaj mali in srednji.

Bodite na oprezu, dokler vas dogodki ne prehitijo! Tudi mi sami hočemo pozorno zasledovati razvoj teh dogodkov, v kolikor jih ne prikriva koprena tajnosti, v zavesti, da stoji za nami močna falanga tistih, za katerih koristi se mi borimo.

Kontrola sadnega izvoza.

Ni potreba posebej poudarjati, da ima od izvoza svežega sadja ravno Dravska banovina znatne dohodka, ti so tembolj upoštevanja vredni, ker je splošna kriza prizadela skoraj vse druge panoge, le sadni produkciji in trgovini je prizanesla tako, da zamoremo sadjarstvo in sadno trgovino spriči težkih razmer še vedno označati za ugodno.

Ker tvori sveže sadje del našega izvoza, je država dolžna, da zaščiti dober glas našega pridelka v inozemstvu, kakor to predvideva že zakon o kontroli izvoza kmetijskih pridelkov, ki je bil podpisan dne 18. novembra 1929. Ta zakon določa, da se za vse vrste poljskih pridelkov izdajo posebni pravilniki, od katerih so nekateri že objavljeni.

Pravilnik o kontroli izvoza svežega sadja pa, ki ga je vlada izdala te dni, in ki stopi v veljavo tri mesece po objavi v »Službenih Novinah«, je trenutno od vseh najvažnejši za naše trgovce, ki se bavijo s sadno trgovino, ker se pravilnik uveljavi že letos za večino našega sadnega izvoza.

Na podlagi tega pravilnika je sadni izvoz podvržen posebnemu uverjenju, ki ga bo izdala Centralno komisija za izvoz svežega sadja, katera se bo šele sestavila pri ministrstvu za trgovino in industrijo. Tako uverjenje bo veljavno za več izvozov od dneva izstave pa do 1. junija sledečega leta in si ga morajo nabaviti vsi sadni izvozniki.

Pregled izvozu namenjenega sadja bodo izvrševale posebne tričlanske krajevne komisije, katere bo imenoval ban na vseh važnejših odpremnih postajah. Kjer bi teh komisij ne bilo, oziroma bi bile preveč oddaljene ali zadržane, se izvrši pregled sadja po srezkem kmetijskem referentu.

Sadje izvažati so po tem pravilniku upravičeni:

1. **protokolirane** tvrdke za trgovino s poljskimi pridelki;

2. **zadružne zveze** in poljedelske zadruge **za pridelke svojih članov**;

3. **sadjarji** — samo za lastne pridelke. Trgovce opozarjamo posebno na prvo skupino upravičencev za izvažanje, zlasti glede obrtnega lista za trgovino s poljskimi pridelki in glede protokolacije, ker se bodo odslej ti predpisi strožje izvrševali.

Kot jedilno sadje se sme izvažati samo zrelo, z roko obrano in nepoškodovano blago.

Sveže grozdje se deli v namizno in vinsko grozdje. Kot namizno grozdje se sme izvažati samo z roko obrano in očiščeno blago v vrbovih košaricah ali v lesenih zabojčkih z razmaknjenimi letvicami. Posamezni zabojčki ali košarice smejo imeti brutto težino 5, 10 do največ 12 kg. Za pakiranje se ne sme rabiti časopisni ali kako drugače uporabljeni papir, kakor tudi ne trtno listje ali mladike. Vinsko grozdje, za katerega veljajo glede kvalitete in pakovanja isti predpisi, se izvažajo v zdravih, čistih sodih ali kot rinfusa blago.

Jabolka, hruške in kutinje se delijo v: namizno, konsumno in v industrijsko blago.

Kot namizna jabolka, hruške in kutine se smatrajo pravilno razviti, zdravi, nepoškodovani in ne zmrznjeni plodovi ene vrste. Jabolka ne smejo biti manjša od 5 cm v premeru. Tolerira se največ 5% poškodovanih ali madežastih sadov. Kot industrijski se smatrajo vsi ostali plodovi, samo da niso gnili. Lesnike se smejo izvažati pod označko industrijskega sadja in se smejo mešati z ostalimi plodovi. Namizna in potrošna jabolka, hruške in kutine se morajo pakovati v čiste in suhe zaboje, sode ali

košare, ki nimajo duha. Brutto teža sodov je predvidena 100 kg, zabojev 60 kg in košar 30 kg. Industrijski plodovi se odpremljajo kot rinfusno blago ali v sodih. Izjemoma se morejo namizna in potrošna jabolka, hruške in kutine do nadaljnjih odredb (ministrstva trgovine in industrije pošiljati kot rinfusa blago.

Marellice, breskve, višnje in češnje se delijo v: 1. izbrano, nepoškodovano sadje brez napak in 2. v konsumno blago. Plodovi ne smejo biti vlažni. Izbrano blago se sme izvažati v pletenih košarah ali lesenih zabojčkih do teže 10 kg brutto, konsumno blago pa pri češnjah in višnjah do 12 kg in pri breskvah in marelicah do 15 kg brutto teže. Glede pakiranja veljajo isti predpisi kot pri grozdju.

Sveže slive so klasificirane v: 1. namizno, 2. konsumno in 3. industrijsko blago. Namizne slive morajo biti obrane s pecljem in »meglico« vred, docela dozorele, nepoškodovane, brez zelenih peg in brez vlage ter nenagnite. Kot konsumno blago se smatrajo slive, pri katerih je do največ 30 odstotkov blaga brez peclja in »meglice«. Otreseno, klateno, prezrelo, načeto, vlažno, črvivo blago se sme izvažati samo kot sadje za industrijsko predelavo. Namizne in konsumne slive se priporoča izvažati v košarah ali zabojih po 10 do 15 kg brutto teže in se tlerirajo zaboji in košare do največ 23 kg brutto težine. Le izjemoma sme trgovinski minister dovoliti izvoz namiznih in konsumnih sliv v sodih nad 23 kg ali rinfusa. Industrijsko blago se sme izvažati v sodih, kadeh ali v košarah do 25 kg brutto težine ali kot rinfusa blago.

Jagode se delijo v: namizne jagode in v blago za predelavo. Namizne jagode morajo biti polzrele s pecljem, zdrave in nepoškodovane ter se smejo izvažati v kartonskih škatlah, košarah ali zabojih po 4 kg brutto teže, pakirane v čist, mehak ovojni papir ali pergament. Blago za predelavo ne sme biti nagnito ter se izvažajo v sodih.

Proti edredbi pregledne komisije je dovoljena pritožba na Centralno komisijo, oziroma na osebo, ki je določena za vršitev revizije.

Trgovci, protokolirajte svoje tvrdke!

V zvezi z zakonom o kontroli izvoza se pripravljajo in so deloma že izgotovljeni različni pravilniki za kontrolo nad izvozom. Namen teh pravilnikov je v glavnem dvojen: 1. dvigniti dobro ime našega blaga v inozemstvu in 2. izključiti tudi pri izvozu šušmarstvo.

Prvi namen je dosežen potom pravilnika na ta način, da se za posamezno izvozno blago določijo različne tipe in enotnost ter kvaliteta potom posebnih kontrolnih komisij, ki bodo pregledovale izvozno blago in ga pripuščale, ali pa tudi izključile od izvoza.

Za dosego drugega namena (izključitve šušmarstva) pa zahteva zakon, da morajo biti vse izvozne tvrdke protokolirane. Zakonodajec je imel pri tem v mislih zlasti zakon, ki je bil veljaven na področju stare Srbije, kjer je bila dosega obrtnega lista že obenem vezana na protokolacijo. Pri nas so razmere drugačne ter je bila protokolacija prosto-

voljna, vsled česar se tudi ni zahteval dokaz o protokolaciji o priliki izvoza.

Že začetkom leta smo opozorili na kvarno posledico, ki je prizadejala škodo lesnim trgovcem, katerih večina ni bila protokolirana, dasiravno se je pečala z izvozom. Skušali smo doseči tudi odgoditev za par mesecev, da se da lesnim trgovcem prilika in možnost za protokolacijo, ne da bi bil pri tem oškodovan lesni izvoz, a je bila intervencija brezuspešna.

Ker se tudi večina naših podeželskih trgovcev bavi obenem z izvozom raznih poljskih pridelkov, jih ponovno pozivamo, naj nemudoma poskrbijo, da se njih tvrdka protokoliira. Taksa za protokolacijo inokosne (lastnoimenske) tvrdke znaša v Ljubljani in Mariboru 500 dinarjev, v ostalih mestih 300 Din, v vaseh in trgih pa 150 Din.

Poskrbite pravočasno za protokolacijo, da ne bo škode, sitnosti in zaprek sedaj, ko pričinja izvozna sezona!

Gospodarske beležke.

Konferenca naših gospodarskih zbornic.

Dne 14. in 15. t. m. se je vršila v Velikem Bečkereku konferenca naših gospodarskih zbornic, na kateri je domačo Zbornico TOI zastopal njen generalni tajnik g. Mohorič. Istočasno je bila otvorena tudi prva gospodarska razstava.

Izmed referatov je vsekakor najzanimivejši in tudi najstvarnejši referat g. Mohoriča, v katerem se bavi zlasti z načrtom, kako dvigniti lastno kupno moč, da se s tem izognemo prevelikemu in večkrat docela nepotrebnemu kupovanju tujih proizvodov.

V tem smislu je bila tudi sprejeta obširna resolucija, ki med drugim zahteva, da se naj dosedanja poravnalna kvota zviša od 40 na 60 odstotkov.

Ker nam danes prostor ne dopušča podrobnejše razprave, prinesemo o tem v izvlečku izčrpno poročilo v prihodnji številki.

Statistika slovenske trgovine.

Iz tajniškega poročila Zveze trgovskih gremijev posnemamo, da je v 27 gremijih Dravske banovine včlanjenih skupno 11.160 trgovcev. Na prvem mestu stoji trgovina z mešanim blagom, s katero se bavi 5828 trgovcev, sledi lesna trgovina s 1264 trgovci, manufakturnih trgovin je 1058, trgovin z jajci in perutnino 914, trgovcev s poljskimi pridelki pa 731.

V področju Zveze gremijev je bilo 13 trgovsko-nadaljevalnih šol in 6 tečajev, katere je obiskovalo 397 učencev in 275 učenk.

Uvozne tarife za premog zvišane.

Železniške in rečne tarife za uvoženi premog so s 15. junijem znatno povišane. Izvzeto je od povišanja uvažanje koks za topilnice rud in tvornice elektrođ. Povišek pri črnem premogu znaša 40 %, pri rujavem pa celo 80–90 %.

Trgovinska pogodba z Avstrijo.

Na Dunaju se nadaljujejo pogajanja za sklep nove trgovinske pogodbe z Avstrijo. Ker poteče stara pogodba že s koncem tekočega meseca, pogajanja sama pa v tem času predvideno gotovo ne bodo končana, se vršijo sedaj predvsem razgovori za sklep parmesočnega pravizorija, ki bo stopil v veljavo s prvim julijem, da se na ta način obe državi izogneta brezpogodbenemu stanju in z njim neizbežno združeni carinski vojni.

Provizorij bo podpisan na podlagi stare pogodbe z nekaterimi dodatki glede novjših carinskih tarif. Sklep nove pogodbe se pričakuje v začetku prihodnjega meseca.

Dokaz usposobljenosti za trgovino.

V zvezi z razpravami glede novega obrtnega zakona se razširjajo vesti, da nove določbe ne bodo za trgovino zahtevale dokaza o usposobljenosti. Naše trgovske korporacije so vsled tega naslovile zakonodajnemu odboru že več protestnih resolucij proti tej nameri ter je že sedaj gotovo, da se bo za dosego obrtne pravice tudi za naprej zahtevalo usposobljenostno spričevalo vsaj po dosedanjih predpisih.

Prepoved prodaje inozemskih srečk.

Prodaja inozemskih srečk je v naši državi prepovedana z zakonom o uredbi naše državne loterije.

Počitnice borznega razsodišča.

Razsodišče ljubljanske borze za blago in vrednote od 15. julija do 25. avgusta vsled počitnic ne bo poslovalo.

Naš izvoz v maju.

Dosedanja poročila o izvozu v mesecu maju kažejo v primerjavi z lanskim majem povsod nazadovanje. Izjemó tvori samo izvoz prašičev, perutnine in jaje, katerih se je letos nekaj več izvozilo. Ker pa je bila cena lani višja, bo tudi ta efekt izginil, čim se objavi celotno poročilo z navedbo vrednosti.

Nogavice, rokavice, volna in bombaž

najceneje in v veliki izbiri pri

KARL PRELOG, Ljubljana

Židovska ulica

Stari trg

Članstvo trgovskega društva »Merkur«.

Naše najstarejše trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani šteje skupno 860 članov, in sicer 285 trgovcev ter 543 nameščencev.

Produktivnost našega rudarstva.

Glasom statističnih podatkov je v naši rudarski industriji naloženega nad 4 milijarde Din kapitala, ki je največ v inozemskih rokah.

Produkcija poslednjih let kaže sledeče podatke:

Leta	Produkcija v tonah	Vrednost v milij. Din
1922	3,944.000	1.029
1925	4,790.500	1.377
1928	6,113.700	1.941
1929	6,903.700	1.941

Glavni produkt je premog, ki se ga je pridelalo leta 1922 3,718.000 ton, leta 1925 4,150.000 ton, leta 1928 5,079.000 ton in leta 1929 5,649.000 ton.

Kolinska

TVORNICA

ČIKORIJE

Okusna in zdrava

je

KOLINSKA KAVA

Krošnjarstvo tujih agentov.

V zadnjem času se povsod pojavljajo tuji krošnjarji, ki se predstavljajo kot zastopniki in celo kot ravnatelji raznih inozemskih podjetij ter prodajajo ostanke blaga za obleko po navidežno nizki ceni, če šda jim je blago ostalo od vele-sejma. Orožništvo je že nekaj takih »zastopnikov«, ki sploh nimajo dovoljenja za krošnjarenje, že spravilo na varno. Največkrat ti ljudje pokupijo ostanke pri naših domačih trdkah za nižjo ceno in jih potem prodajo z velikim dobičkom. V mnogih slučajih pa gre za poštno pošiljke ostankov iz inozemstva, največkrat pa celo za vtihotapljenе ostanke; skoraj vedno pa za manj vredno, preležano blago, ki navzlic navidežno nizki ceni bolj škoduje kupcu kot trgovcu.

NAŠ INDEKS CEN.

Pravkar objavljeni podatki za naš indeks cen v mesecu januarju kažejo malenkosten padec totalnega indeksa cen na debelo, ki znaša koncem maja 75'4, dočim je znašal v aprilu 75'5, v marcu 74'6, v februarju 74'8 in v januarju 75'7.

Totalni indeks cen pa ne prikazuje pravičnega razmerja na našem trgu, ker igrajo pri tem veliko vlogo rastlinski proizvodi, pri katerih je žito na prvem mestu. Kakor znano, so naše žitne cene ravno v maju nerazmerno narastle, četudi salo na papirju, ker žitnih kupcij ni več, temveč so te cene samo spekulativni maneuver in ne odgovarjajo žitnemu trgu niti ne našemu notranjemu položaju, ki kaže tudi letos dobro letino. Majhne zaloge, ki so še v rokah špeku lantov, skoraj ne igrajo vloge in se pri teh cenah seveda ne bodo mogle plasirati nikamor.

Če pa pogledamo indeks cen za posamezne proizvode, nam daje ta naslednjo sliko v primerjavi z aprilom:

proizvodi	april	maj
rastlinski	77'6	80'5
živalski	75'4	73'2
industrijski	73'9	73
rudninski	77'4	74'9

Indeks vseh teh proizvodov je bil določen leta 1926. s 100 točkami. Dasiravno ne moremo trditi, da je bilo tedaj raz-

Konkurzi in poravnave v maju.

V mesecu maju je javljenih v celi državi 45 konkurzov in 94 prisilnih poravnav. Po posameznih banovinah se ti slučajji porazdelijo naslednje:

banovina	konkurzi	poravnave
vardarska	6	3
vrbska	—	3
drinska	5	8
dunavska	14	37
zetska	1	1
moravska	3	—
primorska	1	2
savska	6	16
Beograd	2	4
dravska	7	20

Lansko leto je bilo v maju 65 konkurzov in 22 poravnav. Število konkurzov je tedaj letos mnogo nižje, število poravnav pa se je opasno pomnožilo.

merje cen posameznih proizvodov popolnoma pravilno, vendar lahko izračunamo, za koliko so šle cene posameznih proizvodov tekom petih let navzdol. Rastlinski proizvodi so se v tem času pocenili za 19'5%, živalski za 26'8%, industrijski za 27% in rudninski za 25'1%.

Navidezna stabilnost skupnega indeksa cen tedaj nima nobene realne podlage, ker je indeks za rastlinske proizvode umetno in le spekulativno zvišan ter bi dejansko moral kazati indeks rastlinskih proizvodov največ isto višino kot v marcu, dasiravno je bil že tedaj visoko nad svetovno pariteto. Takrat je ta indeks kazal 73'2, vsled česar bi ob isti notaciji naš skupni indeks cen kazal koncem maja komaj 73'6. Tudi razmerje cen bi bilo potem skoraj izenačeno stanju iz leta 1926. in bi se istočasno tak indeks tudi bolj približal našemu indeksu za izvozne pridelke, ki znaša 74'5.

Če primerjamo indeks cen za naše izvozno blago (74'5) z indeksom za uvozno blago (70'6), vidimo, da gremo mi s cenami počasneje navzdol kot inozemstvo.

Totalni indeks (75'4) in indeks uvoznih predmetov (70'6) pa nam dajeta podatek za potrošni indeks, seveda na debelo, ki je šel tekom zadnjih petih let navzdol za 27 odstotkov.

NA PRAGU BOLJŠIH ČASOV?

Dočim so vse dosedanje konference za omiljenje gospodarske krize v Srednji Evropi, zlasti glede krize v srednje-evropskih agrarnih državah beležile neuspeh za neuspehom, se je končno francoska vlada odločila za samostojno podporo akcijo ter se je pričela pogajati z našo državo za odkup večjega dela našega žitnega pridelka po razmeroma ugodnih cenah. Istočasno pa je pozvala vse evropske industrijske države, da naj navzlic načelni odklonitvi predlaganega preferenčnega sistema za evropske pridelke v evropskih državah sklenejo slične nakupe tudi v drugih evropskih žitnodolnih zemljah, da na ta način podprejo njih slabo gospodarsko stanje. Dasiravno je ta korak v zvezi z žrtvijo, ki jo bodo doprinesle države - kupovalke, ker je ameriško in rusko žito cenejše, je mnogo upanja, da pride do sličnih odločitev tudi drugod.

Sklep Francije, da odkupi naše žito, bo imel dalekosežne posledice tudi na vseh drugih gospodarskih poljih in nam omogočil ugodnejše zaključke trgovinskih pogodb, ker je bilo ravno žito vedno najboljši povod za izvajanje pritiska na naše delegacije. Ker bi nam ne bilo potreba pri sklepanju pogodb tako kruto računati z žitnim izvozom, bi lahko zahtevali povišane ugodnosti za razne druge izvozne produkte, kar bi blažilno vplivalo na sedanje gospodarsko stanje.

Obenem pa časopisje objavlja vest, da je francoski poljedelski minister Tardieu predložil zbornici zahtevo po zvišanju agrarnih carin, zlasti zahteva podvojitve žitnih carin, kar je vsekakor v ostrem nasprotju s politiko francoske vlade, istočasno pa znači ta predlog tudi afront proti interesom francoskih konsumentov.

POVPRAŠEVANJE ZA NAŠE IZVOZNO BLAGO V INOZEMSTVU.

Zavodu ja pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu so prispela sledeča povpraševanja za naše izvozno blago:

hmelj: Milano — 9221, Nottingham — 9800;

žito: Oslo — 9240, Budapest 9334;

jabolka: Berlin — 9786;

slive: Oslo — 9240, Hamburg — 9350, Berlin — 9786;

vse vrste svežega sadja: Varšava — 9342, Hamburg — 9350, Celovec — 9787, Frankfurt — 9795;

vino: Bruxeles — 9721;

fižol, grah in slično: Rotterdam — 9799;

jajca: Barcelona — 7558;

svinje: Bruxelles — 9721;

zdravilna zelišča: Nürnberg — 9418, Marseille — 9717;

šota: Italija — 8016.

Za zastopstvo izvoznikov poljskih pridelkov se zanimajo: Bari — 6668 in 6672, Tripoli — 7831, Bordeaux (fižol, seme nje) — 9021, Praga (vino) — 9200, Anvers (suha sadje, fižol, hmelj) — 9140, Atene (fižol) — 9506, Praga (slive) — 9921, Bruxelles (tudi za živino) — 9721.

Zavod daje interesom brezplačna pismena pojasnila in želi, da mu trgovci stavijo že fiksne, po možnosti povzročne ponudbe z naznačbo cene, množine, dobavnega roka in plačilnih pogojev.

Krasne vence

za birmo kakor tudi šopke, vence za neveste, ročne šopke, razno cvetlično listje, nagrobne vence izdeluje in nudi po najnižji konkurenčni ceni

Rado Pregrad

industrija umetnih cvetlic

Podčetrtek Dravska banovi a

Edino domače večje slovensko podjetje te vrste.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozilčkov
Ljubljana, Karlova cesta 4
Prodaja na obroke

Po širnem svetu.

Španija najema posojilo v Franciji.

Španska vlada se pogaja z večjo francosko bančno skupino za najem posojila v znesku 500 milijonov frankov. Posojilo bi služilo predvsem za stabilizacijo pesete.

Deficit avstrijskega državnega obračuna.

Po izjavi avstrijskega finančnega ministra znaša obračunski deficit 150 milijonov šilingov. Za kritje ostane 96 milijonov šilingov starega prebitka, za ostanek pa naj bi se poiskalo kritje v povišanju carine za čaj in kavo, v podražitvi režijskih tobačnih proizvodov ter v omejitvi kreditov za socialne datjave.

Ruski dumping pojemava.

Po poročilu iz Anglije se vedno bolj manjša uvoz lesa in žita, kar smatrajo tamošnji trgovski krogi za znak, da se je Rusija že izčrpala.

Francosko ruska pogajanja.

Sovjetska delegacija je izjavila, da bi bila pripravljena dati v Franciji ogromna naročila, ki naj bi presegala vrednost 35 milijard dinarjev, če bi Francija hotela pri pogodbi dati Sovjetom sistem najvišjih ugodnostnih tarif. O predvojnih dolgovih ni bilo nobenega razgovora.

Bančna kriza v Ameriki.

V Ameriki so na vrsti zaporedno si sledeči bančni polomi. Tekom meseca maja beleži statistika 24 bančnih polomov. V novejšem času sta napovedala insolvenco zopet dva velika bančna zavoda v Čikagu, katerih deficit znaša ogromno vsoto 70 milijonov dolarjev.

Žitnega monopola na Češkoslovaškem ne bo.

Predlog agrarcev za ustanovitev monopola za uvoz žita je propadel. Pač pa se vlada bavi z načrtom, kako naj bi se regulirale žitne cene tako, da bi odgovarjalo potrebam agrarcev in konsumentov.

Kontrola detajlnih cen na Češkoslovaškem.

V Pragi je imenovana posebna komisija, katere naloga je preizkusiti stanje cen v nadrobni trgovini za vse konsumne predmete in ne samo za živila. Komisijo sestavlja poleg delegacije magistrata tudi odposlanstvo prehranbenega ministrstva, konsumentov in trgovcev.

Terminske kupčije na budimpeštanski borzi.

Poročali smo že o prepovedi terminskih kupčij na budimpeštanski blagovni borzi. Ponavljamo pa, da teh kupčij ne gre za zamenjavati s takozvanim zelenjaštvom, ker je to le nekak način borznih špekulacij, pri katerih sploh navadno ne pride do predaje blaga, marveč samo do obračuna razlik v ceni. Priznati pa moramo, da imajo tudi terminske kupčije kolikor toliko vpliva na realne blagovne cene, dasiravno se terminski sklepi običajno ravna po dnevnih realnih cenah. Na mnoge pritiske od strani borznih krogov je slednjič tudi madžarski trgovinski minister izjavil, da je pripravljen prepoved terminskih kupčij priklicati, če se mu predloži v odobritev primerno popravljen red za terminsko trgovanje.

Amerika ne podpisuje inozemskih posojil.

V nasprotju z minulo dobo, ko je Amerika vedno rada podpisovala inozemska posojila in upravičeno veljala za svetovnega bankirja, so letos skoraj vsa inozemska posojila (z izjemo Kanade) doživela neuspeh pri podpisovanju. Rezervirancstvi spričo velikega razpoložljivega kapitala znači, da je zaupanje v inozemstvo v Ameriki močno padlo.

Prepovedan izvoz živil iz Španije.

Španska vlada je vsled izgledov na slabo letino prepovedala izvoz koruze, riža, suhega sočivja, živine in mesa iz Španije.

Angleška zunanja trgovina.

V mesecu maju izkazuje angleška zunanja trgovina 33, 895.000 funtov izvoza in 69,633.000 funtov uvoza, ter je za 35,738.000 funtov pasivna. V primerjavi z mesecem aprilom se je znižal uvoz za 1'6 milijona funtov in za isto vrednost zvišala vrednost izvoza. V primerjavi z lanskim majem pa je obseg zunanje trgovine letos padel za nad 30 odstotkov.

Zvišanje diskontov.

Nemška državna banka je zvišala diskontno mero od 5 na 7 odstotkov, da na ta način prepreči beg kapitala iz Nemčije, ki je zavzemal že prav nevarne dimenzije.

Avstrijska državna banka je zvišala diskont od 6% na 7'5%.

Madžarska drž. banka je zvišala diskont od 5'5 na 7%.

Nemško-madžarska pogajanja

za sklep trgovinske pogodbe se pričnejo v ponedeljek v Berlinu.

Delavski nemiri v Evropi.

Stavke in nemiri se pojavljajo zadnje tedne v skoraj vseh evropskih državah. V Angliji je število stavkajočih največje, dasiravno tam ni prišlo do znatnejših incidentov. Pač pa so se resni nemiri vršili v Nemčiji, na Poljskem in v Franciji, pa tudi v Avstriji. Vzrok so prenizke plače in množične redukcije vsled skrajšitve obratovanja. Vmes pa so tudi roke sovjetskih agitatorjev.

**Schmoll
Pasta**

*je pri nas in v inozemstvu najbolj
priljubljena*

krema za čevlje

Tržna poročila.

Zdravilna zelišča.

Tržišče zdravilnih zelišč je precej živahno, zlasti vlada zanimanje za nove kamelice. Franko Passau se naznačajo sledeče cene v dolarjih za 100 kg (v oklepaju cene v dinarjih): kamelice 26 do 28 (1475—1650), za izbrano madžarsko blago zahtevajo celo do 35 dolarjev; bezgovo cvetje se ponuja iz Madžarske po 34—38 dol. (2000—2250); tudi borovnice so v ceni poskočile, pred mesecem so se plačevale po 12—14 dol.; smrekovi popki (prerešetano blago) se ponujajo iz Madžarske po 4'25 dol. (250 Din); pelinova stebila 10 (560); listi buničke 12 (670); listi črnega sleza 10 dol. (555); trpotčevi listi 15 (840); koren belega sleza 19—20 dol. (1050—1100); koren beladone 15—18 (850—1000); divji šipek (plod brez semena) 20 dol. (1120 Din); bukov mahovina 18 dol. (1000 Din) za 100 kg.

Ameriško tržišče.

Na ameriških blagovnih borzah notirajo sledeče cene (v oklepajih so cene pred tednom):

Žito na čikaški borzi: pšenica je zopet nekoliko nazadovala (od 58'25) in 57'75 centimov za bušel (27'21 kg); ostala žita notirajo za bušel (25'40 kg): **koruza** je zopet porastla (od 56'75) na 57; **rž** je nazadovala (od 36'50) na 36; **oves** je tudi neznatno nazadoval (od 26'37) na 25'62 centima.

Bombaž je zopet nekoliko porastel ter notira v Newyorku 8'65 (pred tednom 8'45) centima za libro (0'45 kg).

Kava, ki je že pretečeni teden kazala nagib k naraščanju, je šla nekoliko navzgor ter notira v Newyorku za vrečo: »Rio« No. 7 — 7 dol. (pred tednom 6'65), »Santos« pa 10'10 (pred tednom 9'75) dolarja za vrečo.

Sirova svila.

Cene sirove svile na milanskem tržišču so šle mestoma navzdor za približno 2'50—5 lir ter notira blago za predilnice, franko Milan v lirah: 95—90 za grege grand exquis Friuli 13/22 ds., 90—87'50 za grege exquis 13/22 ds., 85 za grege extra 13/22 ds., 82'50—80 za grege classique 13/22 ds in 150 za organzin Piemont.

Zaloge so nekoliko padle, vendar so cene nestalne in položaj mrtev.

Jajca.

Dočim prikazujejo vsa inozemska tržišča pri jajcih padanje cen v maju, je v Hamburgu koncem maja njih cena poskočila od 6'75 na 7'12 pfeniga za komad.

Na domačem tržišču je produkcija znatno popustila ter so vsled tega cene nekoliko višje. Izvozniki plačujejo blago po 60 par komad.

Žito.

Na ljubljanski borzi ni nobenega prometa, pa tudi nikake spremembe v cenah. Tudi ostale borze v državi niso tekom tedna izpremenile notacij.

Živina.

Na domačih tržiščih, pa tudi v inozemstvu ni pri trgovini z živino beležiti kakih značilnih sprememb. Posamezna povišanja in znižanja cen so posledica trenutnega razpoloženja, sicer pa so cene povsod ustaljene.

Cena platini se popravlja.

Vsled ugodnega zaključka rusko-angleške konvencije za platino so porastle cene od 3'55 na 5'27, tedaj skoraj za polovico.

Pridobivajte nove naročnike!

TRŽNE CENE V LJUBLJANI

dne 15. junija 1931.

Govedina za 1 kg: v mesnicah po mestu: I. vrste Din 16—18, II. 14—16; na trgu: I. Din 16—18, II. 14—16, III. 10—12, jezika 18, vampov 8—10, pljuč 6—8, jeter 16—18, ledic 18, možganov 10—20, loja 6—8.

Teletina za 1 kg: I. Din 22, II. 16—18, jeter 25—30, pljuč 18—20.

Svinjina za 1 kg: I. Din 20—23, II. 16—18, pljuč 10, jeter 18—20, ledic 18—20, glave 8—10, parkljev 6—8, slanine trebušne 12 do 13, slanine ribe in sala 14—15, slanine mešane 13—14, slanine na debelo 14, masti 16, šunke (gnjati) 24—25, prekajenega mesa I. 24—25, II. 18—20, prekajenih parkljev 6—8, prekajene glave 10, jezika 25—28.

Drobnica za 1 kg: koštrunovega Din 14 do 15, jagujetine 18—20, kozličevine 25.

Konjsko meso za 1 kg: I. Din 8, II. 6.

Klobasé za 1 kg: krakovskih Din 32, debrecinskih 32, hrenovk 29—31, safalad 29 do 31, posebnih 32, tlačenk 24, svežih kranjskih 25, pol prekajenih kranjskih 28—30, suhih kranjskih 35, prekajene slanine 16—18.

Perutnina: Piščanec majhen Din 15—18, večji 20—25, kokoš 25—35, petelin 25—35, domači zajec, manjši 6—10, večji 12—20.

Ribe za 1 kg: karpa Din 22—28, ščuke 25 do 40, postrvi 50, klina 20, mreje 15—20, pečenke 12.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka Din 2'50—3, 1 kg surovega masla 25—28, čajnega masla 36—40, masla 30—36, bohinjkega sira 24, sirčka 7—8, eno jajce 0'50—1.

Pijače: 1 liter starega vina Din 16—22, novega vina 14—16, 1 čaša piva 3—4'50, 1 vrček piva 4—4'50, 1 steklenica piva 5'50—6.

Kruh za 1 kg: belega Din 4'50, črnega 4, žrnega 4.

Sadje: 1 kg luksurnih jabolk Din 24, ena oranža 1'50—4, ena limona 0'75—1, 1 kg fig 12, mandeljnov 50, orehov 9—10, luščenih orehov 34—36, črešenj 3—5, suhih češpelj 10—12, marelic 36, 1 liter rdečih jagod 4, borovnic 3.

Specerijsko blago: 1 kg kave »Portoriko« Din 80—84, »Santos« 49—54, »Rio« 36—40, pražene kave I. 90—100, II. 80—90, III. 66 do 70, IV. 56—60, kristalnega belega sladkorja 12'75, sladkorja v kockah 14'25, kavne primesi 18, riža I. 9, II. 7, 1 liter namiznega olja 18, jedilnega olja 17, vinskega kisa 4% 4'75, navadnega kisa 4% 3, 1 kg soli morske debele 2'50, drobne 2'75, celega popra 70, mletega popra 72, paprike III. vrste 32, sladke paprike, po kakovosti 40, 1 liter petroleja 7'50, 1 kg testenin I. 10, II. 9, pralnega luža 3'75, čaja 80.

Mlevski izdelki za 1 kg: moke št. »0« na debelo Din 3'40—3'75, na drobno 4, »2« na debelo 3'15—3'50, na drobno 3'75, »4« na debelo 2'50—2'80, na drobno 3'50, »6« na debelo 2'25—2'50, na drobno 3'25, kaše 5—6, ješprenja 5—6, ješprenjčka 8—10, otrobov 1'50—2, koruzne moke 3—3'50, koruznega zdroba 4—4'50, pšeničnega zdroba 4—5, ajdove moke I. 7, II. 5, ržene moke 3'50.

Zito za 100 kg: pšenice Din 220—240, rži 210—220, ječmena 200—210, ovs 210—240, prosa 190—200, koruze 150—160, ajde 220 do 230, fižola ribničana 290, prepeličarja 350, 1 kg graha 8—10, leče 10—14.

Kurivo: 50 kg premoga Din 30, 1 tona premoga 460, 1 kub. m trdih drv 135—150, mehkih drv 70.

Krma: 100 kg sena Din 75, slame 50—60.

Zelenjava in gobe za 1 kg: glavnote so-

late Din 2—3, štrunate solate 2, ajserice 2 do 3, zgodnjega zelja 8, kislega zelja 3, ohrovt 6—8, karfijol 10—12, špargljev 8—12, kolerab 2, špinacije 4, paradižnikov 14—16, kumar 8—10, buč 8—10, graha v stročju 3—5, 1 liter luščenega graha 6, 1 kg fižola v stročju 7—12, čebule 4—6, česna (nov) 14, krompirja 150—2, novega 4—5, repe 4, kisle repe 2, jurčkov 16—18, korenja 2, peteršilja 2, zelenjave za juho 2, ena artičoka 1—3.

Borzna poročila.

DENARSTVO.

Gibanje valute v tekočem tednu.

	Uradni tečaj	Prosti tečaj
	Din	Din
1 angleški funt	276.20	274.80
1 ameriški dolar	56.75	56.35
1 avstrijski šiling	8.—	7.93
1 belga	7.90	7.88
1 bolgarski lev	—41	—41
1 češkoslovaška krona	1.682	1.67
1 francoski frank	2.22	2.21
1 italijanska lira	2.97	2.95
1 grška dragma	—736	—73
1 nemška marka	13.50	13.40
1 madžarski pengő	9.90	9.86
1 romunski lej	—338	—33
1 španska peseta	5.58	5.68
1 danska krona	15.20	15.12
1 švicarski frank	10.95	10.96
1 hol. goldinar	22.80	22.75
1 turška lira, papir	26.75	26.90
1 zlati frank	10.959	10.96
1 kanadski dolar	56.45	56.42
1 norveška krona	15.21	15.23
1 brazilski milreis	5.20	5.20
1 argentinski pesos	17.30	17.25
1 švedska krona	15.22	15.20
1 egiptovski funt	283.30	283.30
1 albanski frank	10.85	10.80

Peseta beleži tekmo tedna iznova po dvig. Nekoliko nazadovanja kažejo: funt, dolar, šiling in marka.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Državni papirji: Vojna škoda promptna 404—406, 7% Blairovo posojilo 80.50 do 81, 8% Blairovo posojilo 90.50—91, 7% investicijsko posojilo 86.75—87.50, tobačne srečke 25 ponudba, 4% agrarne obveznice 49—51, begluške obveznice 62.75—63, Rdeči križ 44 ponudba, posojilo državne hipotekarne banke 81—83, Seligmanovo posojilo 82—83.

Nazadovala je za deset točk vojna škoda, tudi begluške obveznice so padle, dočim beleži investicijsko posojilo porast. Ostali papirji so čvrsti.

Privatni efekti: Ljubljanska kreditna banka 119 do 124, Prva hrvaška štedionica 950—960, Strojne tovarne 80, Trboveljska premogokopna 230—232, Kranjska industrijska družba 312, Združene papirnice Vevče 120—125, Narodna banka 6500 povpraševanje, Kreditni zavod 160—170, Obrtna banka 36—37.

Katastrofalno (za 20 točk) je zopet nazadovala »Trboveljska«. Ostali papirji čvrsti.

Lesno tržišče.

Velika lesna pravda.

Pod tem naslovom poročamo v zadnji številki o pravdi R. Šajkovića, ki jo je naperil proti »Šipadu« radi nadpolovične prikratbe na vrednosti. Sodišče je tožbo po zaslišanju strokovnjakov odbilo ter Šajkovića, ki je zahteval skoraj 11 milijonov dinarjev odškodnine, obsodilo tudi na plačilo znatnih sodnih stroškov.

Dražba lesa.

Dne 26. t. m. proda Direkcija šum v Ljubljani 3300 prost. m. tehničnega, 120 pr. m. mehkega in 15.400 pr. m. trdega lesa. Podrobnejše pri navedeni direkciji in pri Zbornici TOI.

Ali ste poravnali naročnino?

Zanimanje inozemstva za naš les.

Pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu so sledeča povpraševanja za naš les:

orehovina in stebila smreke ter akacije: Bern — 7900;

les in oglje: Barcelona — 7922, 9129 in 9843;

les za zaboje (limoni, pomaranče, jajca): Beyruth — 9194;

bukev, brest, oreh za fornir: Beyruth — 9195;

smrekovina: Paris — 9206;

smrekovina in drug les za železniške vagoni: Kopenhagen — 9686;

les za pohištvo: Cesena (Italija) 9213;

različen les: London — 9441.

Za zastopstvo naših lesnih trgovcev za vse vrste lesa se zanima: Milano 8235.

Zavod daje pod navedenimi številkami brezplačna pisma pojasnila interesentom. Po možnosti pa naj naši trgovci pošljejo za svoje blago »Zavodu« že fiksne ponudbe z navedbo vrste, množine, cene, dobavnega roka in plačilnih pogojev.

Ogromno lesno skladišče pogorelo.

Lesno skladišče romunske veletvrdke »Carpatena« v Bresan-Valcei je pogorelo. Ogenj je uničil nad 30.000 kubičnih metrov gradbenega lesa in znaša škoda, ki je pokrita z zavarovalnino, nad 70 milijonov lejev.

LJUBLJANSKA LESNA BORZA.

Tudi ta teden je minil brez kakih znatnejših zaključkov in je tendenca še vedno slaba.

Eksekutivno je bilo prodanih 1500 komadov bukovih pragov (2-60 m) po ceni 32 Din za I. in 26 Din za II. fko Sušak. Dalje se je prodala eksekutivno večja množina merkantilnih tramov — deloma po noti — po ceni Lit. 70 franko Postojna tranzit.

Cene neizpremenjene.

Išče se sledeče blago:

1 vagon hrastovih tavalonov, neobrobjenih, suhih, dolžina od 2 m naprej; navesti je treba dimenzije in težo m³, kakor tudi ceno franko meja via Postojna tranzit.

Vrbov les za izdelavo držal za lopate in jesenov les za izdelavo držal za krampe.

Cene lesa v inozemstvu.

Tekom maja so se v inozemstvu večinoma obdržale cene na prejšnji višini ter je plačeval Milano (franko tam) jelove frame po Lit 173. Cena naravne bukovine za Solun se je obdržala na stari višini Din 500 za m³ franko Djerdjelijski, tudi bukovna drva so obdržala staro ceno 240 Din za tono. Jelove tavalame plačuje Trst po Lit 225. Prvovrstna slavonska hrastovina je šla v Marseille nekoliko navzgor ter se plačuje franko tam 1100 frankov. Tržišče mlačno.

Ruski les v Egiptu.

Med Rusijo in egiptskimi uvozniki lesa je prišlo do razgovorov za znižanje cen lesa, ki ga Sovjeti uvažajo v Egipt. Povod za te razgovore je dalo ponovno znižanje cen romunskega lesa, ker so romunski izvozniki šli s cenami tako močno navzdol, da so njihove cene nižje od sovjetskih. Naš lesni izvoz nemalo trpi radi tega, ker smo imeli prej v Egiptu dobrega odjemalca.

Oglasi v „Malem Trgovcu“ se najbolje rentirajo, ker ima med vsemi tisoči naročnikov samo resne kupce!

Parjena bukovina v debelini od 100 do 110 mm. Cena franko Postojna tranzit.

30.000 kg jesenovih krličkov od 15 cm srednjega premera naprej, od 1 m dolžine naprej, ali tudi od 90 cm naprej. Franko meja Postojna tranzit.

1 dopijon bordonalov, tesanih uso Trst, zdravi, ravni, izključeno razbito in druge take napake, od 6 m dolžine naprej z najmanj 20 do 25% od 10 do 12 m dolžine, od 28/28 cm naprej, medija 0-900 m³ za komad.

Cena franko meja via Postojna tr.

1 vagon bukovih cepanic, brez grč. Franko meja.

Deske smreka jelka III. kvalitete, lepo blago, 15, 25, 40 mm debeline, 4 m dolžine, od 25 cm naprej. Circa 50 m³.

700 borovih drogov sveže sečnje, ravni, obeljeni, najmanjši premer v vrhu 12 cm in največji 16 cm in sicer: 500 komadov 3 m in 200 komadov 6 m.

Praktični nasveti.

Preganjanje hrčkov s plinom.

Hrčki so najhujši sovražniki žitnih in koruznih polj. Posebno so nevarni radi tega, ker se hitro množijo in so silno požrešni ter jim se le težko pride do živega v njihovih, razmeroma globokih in široko razpredenih podzemskih hodnikih. V okolici Mitrovice, kjer je ta glodavec močno razširjen, so pričeli organiziran boj, ki se je prav dobro obnesel. V luknje vtaknejo koščke karbida in jih polijejo z vodo. Na ta način se pod zemljo razvijajo plini, v katerih se živali večinoma zadušijo, ali pa pridejo kmalu na površje, kjer jih je lažje pokončati. Sličen postopek bi bil priporočljiv tudi po naših vrtovih proti voluharjem in mišim.

Umetni led.

Brez posebnih priprav si lahko napravite led tudi poleti na sledeči način.

Pripravite si raztopino iz enega litra žveplene kisline, pol litra vode in 30 dkg žveplenokisle sode ter jo vlijte v primerno okroglo lončeno posodo. V manjšo posodo pa nalijte vode do polovice in jo postavite v večjo, z raztopino napolnjeno posodo. Seveda mora gladina vode segati pod obdajajočo jo raztopino. Posodo potem vrtite, dokler se v notranji posodi ne napravi led. Raztopino potem lahko shranite v zaprto steklenico in jo uporabljate še večkrat.

Čarobno črnilo.

Skuhaj hrastove šiške v razjedni vodi (Scheidewasser) in dodaj še gorki vodi nekoliko arabskega gumija, salmijaka ter zelene galice in dobro premešaj ter pusti, da se nekaj časa ustoji. Premešaj in precedi potem skozi redko tkanino. Pisava s tem črnilom izgine navadno že v enem dnevu brez vsakega sledu.

Ko zahtevate pri Vašem engrosistu vanilinov sladkor in pecilni prašek, tedaj izrecno zahtevajte

Dr. Oetkerjev pecilni prašek

in

Dr. Oetkerjev vanilinov sladkor

ker se je že večkrat pripetilo, da trgovec na to pozabi, vsled česar dobite slabe posnetke naših izdelkov. Istotako pazite na zavarovalno znamko „SVETLA GLAVA“, ker je to edina, ki jamči za dobro kvaliteto.

Ako pri Vašem engrosistu ne dobite Dr. OETKERJEVIH izdelkov, tedaj pišite direktno na tovarno

Dr. Oetker Maribor

katera Vam na željo pošilja vse, pa bodisi tudi najmanjši kvantum.

Vam ustreči

naša želja!

Zadovoljnost odjemalcev

pa dosežete, če jim postrežete z najboljšim med dobrim,

zato jim ponudite

**Dr. Pirčevo
sladno kavo**

Velepražarna »PROJA«

Ljubljana, Aškerčeva ulica 3

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Jvan Jelačin, Ljubljana

**Zaloga sveže pražene kave,
mlelih dišav in rudninske vode**

**Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!**